

Activitatea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni în anul 2017

The activity of the National Museum of Eastern Carpathians in 2017

Valerii Kavruk¹
Dan Buzea²
Cristina Felea-Baubec³
Ana Dobreanu⁴

Pe parcursul anului 2017, evoluția instituției a fost pozitivă și conformă cu politicile culturale la nivel național și cu strategia culturală a Ministerului Culturii și Identității Naționale. În acest sens, instituția a atins rezultate bune, iar în unele privințe remarcabile, în domeniul cercetării, dezvoltării, conservării, restaurării și valorificării patrimoniului, precum și în cel al educației muzeale.

Astfel, numărul beneficiarilor direcți în anul 2017 a fost de **9.081**. *S-a observat o creștere importantă a numărului de vizitatori cu **2493 persoane** în anul 2017 față de anul 2016.* Dinamica creșterii numărului de beneficiari indirecti în 2016 și 2017 a fost următoarea: **anul 2016 = 16.475; anul 2017 = 18255**. *Se observă o creștere importantă a numărului de beneficiari indirecti cu*

1780 în anul 2017 față de anul 2016. Creșterea numărului de beneficiari s-a datorat, în cea mai mare parte, activităților organizate în afara spațiilor muzeului – în școli, alte muzee, universități etc.

Pentru a spori vizibilitatea muzeului în rândul unui public potențial care nu este în mod frecvent atras de evenimente/organizații culturale, dar care este activ din punct de vedere participativ, MNCR a făcut eforturi pentru a le înlesni participarea la un număr mare de activități cu caracter artistic, sportiv, serate muzicale și manifestări cultural-tradiționale (zile de comune, festivaluri artistice etc).

În anul 2017, conform notificărilor primite, s-au efectuat controale din partea Camerei de Conturi Covasna și a Inspectoratului Teritorial de Muncă Covasna.

¹ Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf. Gheorghe, valer.kavruk@mncr.ro

² Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf. Gheorghe, buzealuci@yahoo.com

³ Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf. Gheorghe, feleacristina@gmail.com

⁴ Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf. Gheorghe, ana_dobreanu_6@yahoo.com

Controale efectuate la MNCR în anul 2017 – a fost o singură acțiune de control, mai exact:

Nr. crt.	Unitatea de control	Nr. si data documentului de control	Obiectul controlului	Măsuri dispuse de organul de control	Măsuri întreprinse de MNCR
1	Camera de Conturi Covasna	Delegatia 2286 si 2285 din 12.10.2017	Auditul performanțelor cu privire la protejarea patrimoniului cultural național al României, factor determinant al păstrării integrității și identității naționale în perioada 2010-2016	Cele menționate raportul de control nr. 2080/22.11.2017	Conform raportului de control la termenele dispuse

Rezultatele controalelor efectuate în anul 2017:

Urmare auditului de performanță efectuat de către Camera de Conturi Covasna, au fost reținute o serie de deficiențe conform scrisorii Camerei de Conturi Covasna nr.2621/04.12.2017, înregistrată la entitate sub nr. 2180/06.12.2017 pentru perioada 2010–2016 și care sunt aceleași și pentru anul 2017. S-a constatat nerespectarea prevederilor Ordinului nr. 2.035/2000 pentru aprobarea Normelor metodologice privind evidența, gestiunea și inventarierea bunurilor culturale deținute de muzee, colecții publice, case memoriale, centre de cultură și alte unități de profil, completat de Ordinul Ministerului Culturii nr. 2371/2008, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- Nepunerea de acord a Inventarului patrimoniului cultural mobil întocmit de Institutul Național al Patrimoniului cu evidența tehnico–operativă și contabilă a Muzeului;
- Neevaluarea tuturor bunurilor mobile din patrimoniul cultural național în conformitate cu reglementările legale;
- Neluarea măsurilor pentru inventarierea tuturor bunurilor culturale aflate în administrarea Muzeului potrivit Registrului pentru evidența analitică a bunurilor culturale.

La nivelul MNCR s-au declanșat procedurile pentru punerea în practică a recomandărilor formulate prin Scrisoarea Camerei de Conturi Covasna nr. 2621/04.12.2017, înregistrată la entitate sub nr. 2180/06.12.2017, cu termen de implementare până la data de 29.06.2018, mai exact:

1. În luna decembrie 2017 au fost încheiate 2 contracte în ceea ce privește expertizarea patrimoniului în vederea clasării. Pentru asigurarea remunerației expertizei de specialitate, în bugetul MNCR pe anul 2018 a fost prevăzută suma de 10.000 de lei;
2. În luna decembrie 2017, au fost evaluate 116 bunuri culturale mobile din patrimoniul MNCR. Estimăm că în cursul anului 2018 vor fi evaluate circa 4000 de bunuri culturale mobile;
3. Au fost analizate și evaluate 1008 bunuri culturale mobile din patrimoniul MNCR. De asemenea sunt propuse spre evaluare 171 de bunuri culturale mobile din patrimoniul MNCR. Urmează a fi completate toate informațiile necesare și predate pentru înregistrarea în evidența contabilă în perioada imediat următoare;
4. Urmează a se demara inventarierea tuturor bunurilor culturale aflate în ad-

ministrarea MNCR, după stabilirea comisiei, a responsabilităților și a perioadei optime de desfășurare.

Pe tot parcursul anului 2017 instituția a căutat să utilizeze în mod cât mai eficient mijloacele financiare oferite de autoritate sub formă de subvenție (valoarea totală a subvențiilor acordată muzeului pe parcursul anului 2017 a fost de **1.509.860** lei). Din această sursă au fost acoperite nevoile strict necesare: salarii, cheltuieli curente, proiecte culturale prevăzute de planuri minimale anuale.

În anul 2017 valoarea totală a BVC al instituției este de – 1.844.000 lei, din care încasat **1.783.363 lei**, din care:

- Subvenția de la bugetul de stat – 1528000 / încasat **1509860** lei,
- Venituri proprii realizate – 39000 / încasat **39.040** lei,
- Fonduri atrase – 277000 / încasat **234.463** lei.

Veniturile proprii în anul 2017 s-au realizat din:

- Vânzare de bilete – 11.394,00 lei,
- Vânzare cărți – 446,00 lei,
- Prestări servicii – 27.200,00 lei (Studiul istorico-arheologic pentru PUG Comuna Dobârlău, Jud. Covasna 5.000,00 lei; Supraveghere arheologică la Toplița, jud. Harghita – 1.800,00 lei; Supraveghere arheologică la Zoltan / AXON – 400 lei; studiu Profi Rom Food – 6000 lei; Studiul istorico-arheologic pentru PUG Sita Buzăului, Jud. Covasna 8.000,00 lei; Studiu pt. Universitatea Iasi- 6.000 lei).

Fondurile atrase în anul 2017 au venit din două surse:

- **PCE-UEFISCDI** – 276.287,00 lei – din care încasat 234463 lei; Finanțarea nerambursabilă acordată în urma unui concurs de proiecte, pentru implementarea proiectului de cercetare *Sud-estul Transilvaniei în perioada romană târzie: identități, interacțiune și integrare după părăsirea Daciei romane.*

• **Ministerul Culturii și Identității Naționale** – 90.000,00 lei

Finanțarea distinctă a *Programului Național Limes* (sector estic).

Astfel, mijloacele financiare obținute din fonduri suplimentare și venituri proprii, în raport cu subvenție acordată de ordonatorul principal de credit, a reprezentat în perioada raportată cca. **18,19%**.

Instituția, prin respectarea prevederilor legale și prin managementul proactiv, a utilizat mijloacele financiare strict pentru destinațiile pentru care au fost obținute și cu eficiență maxim posibilă.

Obiectivul general al instituției îl constituie *cercetarea, conservarea, valorizarea și integrarea patrimoniului cultural din arealul Carpaților Răsăriteni în serviciile culturale și educaționale, precum și în dezvoltarea științifică în domeniul sociouman, pe plan regional, național și internațional.*

Obiective specifice ale instituției sunt:

- Identificarea, cercetarea, documentarea și dezvoltarea patrimoniului arheologic, etnografic, artistic, istorico-documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni;
- Conservarea, restaurarea și evidența științifică a patrimoniului arheologic, etnografic, istorico-documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni;
- Interpretarea, expunerea publică și introducerea în circuitul științific a patrimoniului arheologic, etnografic, artistic, istorico-documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni, în scopul punerii acestuia în slujba progresului științific, educației și încântării publicului.

PROGRAME ȘI PROIECTE IMPLEMENTATE ÎN ANUL 2017

► Program: *Conservarea patrimoniului muzeal*

1. Proiect: Asigurarea permanentă a microclimatului optim în spațiile de păstrare și expunere a bunurilor muzeale aflate în patrimoniul MNCR. Lider de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip, F. Herțeg, I. Sas.

Activități în cadrul proiectului:

- Monitorizarea periodică a regimului termic în depozite și săli de expoziție
- Monitorizarea periodică a umidității în depozite și săli de expoziție
- Ajustarea regimului termic în depozite și săli de expoziție
- Ajustarea gradului de umiditate în depozite și săli de expoziție.

Rezultate:

- Un Registru de Monitorizare microclimat spații MNCR
- Menținerea regimului termic în spațiile de păstrare și expunere a patrimoniului conform normelor metodologice de conservare, pe suprafața de 624 mp.
- Menținerea gradului de umiditate în spațiile de păstrare și expunere a patrimoniului conform normelor metodologice de conservare.
- *Jurnal de Monitorizare a microclimatului* în spațiile de depozitare și expunere a patrimoniului muzeal, privind regimul termic.
- *Jurnal de Monitorizare a microclimatului* în spațiile de depozitare și expunere a patrimoniului muzeal, privind gradul de umiditate.

2. Proiect: Tratamente curative periodice aplicate obiectelor etnografice din lemn, textile și metal aflate în patrimoniul MNCR

Lider de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip.

Activități:

- Desprăfuirea obiectelor etnografice din lemn, textile și metal
- Aerisirea obiectelor etnografice textile
- Tratarea obiectelor etnografice textile păstrate în depozit cu naftalină
- Tratarea obiectelor etnografice textile aflate în spații expoziționale cu insecticid pentru tratamentul rezidual al suprafețelor – K-OTHRINE
- Tratarea obiectelor de metal cu Feruginol.

Rezultate:

- 898 obiecte etnografice textile tratate aflate în depozit
- 77 obiecte etnografice textile din expoziție
- 24 obiecte de metal.

3. Proiect: Tratamente curative periodice aplicate bunurilor imobile de lemn (case, moară, anexe ș.a.)

Activități:

- Desprăfuirea moară și găbănaș de lemn
- Tratarea părților de metal cu Feruginol.

Rezultate:

- 2 construcții de lemn tratate care sunt demontate pe componente și aflate în depozitul MNCR.

4. Proiect: Conservarea preventivă a bunurilor arheologice din metale în patrimoniul MNCR

Lider de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip.

Activități:

- Curățirea mecanică a 355 obiecte arheologice de metal (fier, cupru, bronz, argint)
- Aplicarea soluțiilor anticorozive la 355 obiecte arheologice de metal.

Rezultate principale ale proiectului:

- 355 obiecte arheologice de metal (fier, cupru, bronz, argint) tratate preventiv

5. Proiect: Conservarea preventivă a bunurilor etnografice din textile aflate în patrimoniul MNCR

Activități:

- Curățirea mecanică a 975 obiecte textile aflate în depozitul MNCR.
 - Aplicarea soluțiilor 975 obiecte textile
- Rezultate principale ale proiectului:
- 975 obiecte textile tratate preventiv.

6. Proiect: Conservarea invazivă a bunurilor etnografice din lemn aflate în patrimoniul MNCR

Activități:

- Curățirea mecanică a 555 obiecte arheologice de lemn
 - Aplicarea soluțiilor anticorozive la 555 obiecte etnografice de lemn
- Rezultate principale ale proiectului:
- 555 obiecte etnografice de lemn tratate preventiv.

7. Proiect: Desalinizarea și stabilizarea artefactelor de lemn descoperite în situri arheologice de exploatare a sării și aflate în patrimoniul MNCR.

Activități:

- Desalinizare a 87 obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline.
- Monitorizarea stării de conservare la laboratorul de conservare din Suceava
- Imersarea în apă distilată circulatorie, în cuve speciale, a 87 de obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline

Rezultate principale ale proiectului:

- 87 obiecte arheologice de lemn desalinizate descoperite în medii saline

Valorificarea rezultatelor:

- 87 fișe conservare completate înainte de aplicarea procesului de desalinizare
- Consolidarea obiectelor de lemn desalinizate prin impregnarea cu PEG (percloretilenglicol).

► **Program Expoziții**

8. Proiect expozițional: Expoziția României din fostele scaune secuiești și Marea Unire (Elaborarea proiectului expozițional). Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Dobreanu.

Activități:

- Stabilirea obiectivelor generale și derivate și a publicului țintă
- Documentarea istorică în biblioteci și arhive
- Selectarea documentelor și imaginilor din patrimoniul MNCR și din alte instituții care administrează patrimoniul relevant pentru tema expoziției.
- Analiza principalelor formule de promovare a expoziției integrate programului național – Centenar.
- Estimare buget - defalcat pe categorii de activități și resurse.

Rezultate:

- Copierea de documente, texte și materiale pentru componenta ilustrativă a expoziției din arhivele județelor Covasna, Harghita și Mureș
- Pregătire și adaptare texte explicative pentru publicul/ grupul țintă.
- Traducerea de materiale din limba maghiară din presa vremii.

9. Proiect expozițional: Expoziția Mica Unire de la 24 ianuarie 1859 (Realizarea expoziției temporare). Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Dobreanu.

Activități:

- Tipărirea și etalarea exponatelor foto-documentare
- Vernisarea expoziției
- Activități complementare (proiecții Power Point, activități interactive)

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară
 - O prezentare Power Point
- Perspective de valorificare pe termen mediu
- Itinerarea expoziției în școlile din Miercurea Ciuc și din județul Harghita.

10. Proiect expozițional: *Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei. O călătorie virtuală în trecut (Realizarea imaginilor pentru expoziția virtuală).*

Activități în 2017:

- Documentarea arheologică de teren în siturile dacice din estul Transilvaniei
- Realizarea unui portofoliu media reprezentativ pentru fenomenul reconstituirilor istorice (reenactment axat pe perioada epocii dacice) prin organizarea unei ședințe foto video cu un grup profesionist de reconstituire istorică, selectare de costume, echipamente, scene de combat.
- Realizarea unor materiale artistice de grafică digitală cu tematici de reconstituiri istorice reprezentative pentru epoca dacică din estul Transilvaniei (reconstituiri de peisaj, de port și de structuri) pornind de la elemente arheologice concrete – situri, artefacte.
- Identificarea formatului și achiziționarea platformei pentru dezvoltarea aplicației media online

Rezultate:

- Set de imagini, fotografii (inclusiv panoramice) și filme aeriene cu siturile dacice și zonele adiacente lor de la: Merești, Bădeni, Covasna, Cece-Sanzieni, Bixad, Biborțeni, Piatra Detunată).
- Set de imagini (1770) și filme de înaltă rezoluție cu 18 personaje în costum și echipamente reconstituite pornind de la indicii arheologice și iconografice
- Set de schițe și desene artistice de reconstituire istorică (peisajul aferent cetății de la Merești, exemple de construcții defensive, reconstituiri de port feminin pornind de la tezaurele descoperite în zonă)

Activități în 2018:

- Completarea platformei în mediul online
- Realizarea unui material media integrator (de tip tur virtual) ce poate fi

prezentat în muzeu, în cadrul lecțiilor deschise ori poate fi publicat online.

Responsabili: M. M. Ștefan. Echipa: D. Ștefan.

11. Proiect: *Granița de est a Provinciei Dacia (Itinerarea expoziției)*

Lider de proiect: A. Popa. Echipa de proiect: A. Chiricescu, D. Buzea, C. Baubec-Felea.

În anul 2017, Expoziția a fost itinerată la Școla Gimnazială „Mikes Kelemen” din Zagon, jud. Covasna, cu prezentare în limbile română și maghiară.

Activități:

- Etalarea exponatelor
- Organizarea vernisajului expoziției
- Ghidaj și lecție deschisă adaptată segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
- Aplicarea chestionarelor de evaluare a gradului de satisfacție

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară formată din placate A0 – bilingvă, color și texte explicative
- Joc interactiv
- Un chestionar de evaluare

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Itinerarea expoziției la Școala Gimnazială Barcani (noiembrie 2017).

12. Proiect: *Apele minerale din sud-estul Transilvaniei* (Itinerarea expoziției).

Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: F. Bănică, C. Baubec-Felea. Expoziția reunește documente și fotografii referitoare la exploatarea apei minerale, în secolul al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea în aria geografică vizată. În anul 2017 expoziția a fost itinerată în mai multe școli din județul Harghita.

Activități:

- Etalarea exponatelor
- Organizarea vernisajului expoziției
- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă

- Aplicarea chestionarelor de evaluare
- Rezultate principale ale proiectului:
- O expoziție temporară formată din placate A0 – color și texte explicative
 - O prezentare Power Point
 - Un chestionar de evaluare
- Perspective de valorificare pe termen mediu:
- Itinerarea expoziției în școlile din Miercurea Ciuc și din județul Harghita
 - Itinerarea expoziției în stațiunile balneare din Covasna și Harghita.

13. Proiect expozițional: ZBOR - Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine – Mai aproape de cetățile dacice din sud-estul Transilvaniei. Responsabil: M.M. Ștefan. Echipa: D. Ștefan, D. Buzea, E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, M. Domboși.

Expoziția aduce în fața publicului, pentru prima dată, imagini aeriene spectaculoase ale „cuiburilor de vulturi” construite în trecut de daci pe marginile înalte ale depresiunilor din estul Transilvaniei, modele digitale ale fortificațiilor, precum și reconstituiri grafice ale siturilor.

Vizitatorii pot vedea expuse numeroase piese arheologice din patrimoniul MNCR, descoperite în ultimii ani, cu ocazia cercetărilor arheologice, în 3 importante situri din a doua epocă a fierului din sud-estul Transilvaniei: așezarea și cimitirul de la Olteni – *Cariera de nisip (2001-2005)*, zona de cult de la Reci – *Dobolyka (2015)* și centrul de putere fortificat de la Covasna – *Cetatea Zânelor*, jud. Covasna (1998-2009).

Activități:

- Etalarea exponatelor
 - Organizarea vernisajului expoziției
 - Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
 - Aplicarea chestionarelor de evaluare
- Rezultate principale ale proiectului:
- O expoziție temporară formată din placate A0 – color și texte explicative, filme de prezentare și 113 exponate

cu piese arheologice de la Olteni, Reci și Covasna.

- Un chestionar de evaluare
- Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Itinerarea expoziției în stațiunea balneară din Covasna cu ocazia evenimentului cultural Ziua Cetății Zânelor, ediția a III-a 2018.

► Program: **Cercetarea patrimoniului arheologic aflat în administrarea MNCR**

14. Proiect de cercetare: Așezarea culturii ceramicii liniare de la Olteni – Nisipărie, jud. Covasna (Etapa 1). Perioada: pe parcursul anului 2017. Loc de desfășurare: sediul central al MNCR și satul Olteni, com. Bodoc, jud. Covasna.

Activități:

- Sistematizarea documentației științifice de teren din anii 2005 – 2012
- Prelucrarea științifică primară a materialului neolitic

Rezultate:

- Planul topografic al sitului cu încadrarea a 20 complexe neolitice

Valorificarea rezultatelor proiectului în cursul anului 2017:

- D. Buzea, *Raport preliminar pentru Revista Angvstia*.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-19):

- În lunile septembrie și octombrie 2017, împreună cu profesorul dr. Thomas Saile (Universitatea din Regensburg, Germania), expert în cercetarea culturii LBK, vor fi efectuate cercetări mai amănunțite
- Elaborarea și publicarea monografică a raportului final de cercetare.

Lider de proiect: D. Buzea.

15. Proiect de cercetare: Vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni-Ciuc - Dâmbul Cetății, jud. Harghita. Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea aeriană a sitului Păuleni-Ciuc
- Măsurători de tomografie de rezistivitate electrică peste valul și șanțurile așezării
- Măsurători de susceptibilitate magnetică la est de sit pe suprafața de cca. 1 ha.
- Documentare fotografică de la sol a sitului

Rezultate:

- Planul topografic al sitului
- profile de tomografie de rezistivitate electrică în sectorul vestic și nordic al sitului
- plan magnetometric în sectorul nord-vestic al sitului (suprafața 60x30 mp)
- Prospect Raportul de cercetare privind vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni.

Valorificarea rezultatelor în cursul anului 2017:

- V. Kavruk, D. Ștefan, D. Buzea, M.M. Ștefan, *Situl arheologic Păuleni-Ciuc-Dâmbul Cetății*, la Consiliul Științific al MNCR, 5 februarie 2017, Sf. Gheorghe.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017):

- Elaborarea și publicarea Raportului de cercetare privind vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni, în Revista *Angvstia* sub forma unui articol de cca. 60 pagini.

16. Proiect de cercetare de cabinet: ***Epoca bronzului târziu din Valea Oltului Superior în lumina cercetărilor efectuate de MNCR în anii 1996-2016 (Etapa 1)***. Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan, Al. Popa, J. Puskas.

Activități:

- Analiza metalografică a 31 de artefacte de bronz de la situl Zoltan – *screening* de masă al compoziției chimice a pieselor de bronz. Spectrometrie de fluorescență cu raze „X” cu energie

dispersivă (*Energy Dispersive X-ray Fluorescence Spectrometry* (Al. Popa)

- Cercetarea a 283 de artefacte din materii dure de origine animală (MDA) (V. Kavruk, C. Beldiman, D. Buzea)
- Realizarea materialului ilustrativ pentru contextele și artefactele cercetate (V. Kavruk, D. Buzea și Puskas)
- Sistematizarea documentației științifice (V. Kavruk)
- Elaborarea prospectului monografiei sitului (V. Kavruk)

Rezultate:

- Expertiza tehnologică a artefactelor de MDA descoperite la Zoltan
- Componenta aliajului a 31 de obiecte de bronz descoperite la Zoltan
- Arhiva științifică a documentației științifice privind cercetările efectuate la situl de la Zoltan
- Documentarea și realizarea planșelor/figurilor grafice pentru complexe cercetate în perioada 1996-2001 (44 de gropi „menajere” cu planuri și profile).
- Prospectul Monografiei arheologice a sitului

Perspective de dezvoltare pe termen scurt (2017-2018):

- Elaborarea și publicarea unui articol privind locuirea din epoca bronzului târziu din situl arheologic Zoltan (2017)
- Publicarea monografiei arheologice Zoltan (2018)

Perspective pe termen mediu (2019-2020):

- Prelucrarea științifică a loturilor de materiale din epoca bronzului târziu de la Jigodin și Olteni
- Elaborarea lucrării monografice *Epoca bronzului târziu în Valea Oltului Superior*
- Integrarea rezultatelor cercetării într-o expoziție tematică.

17. Proiect de cercetare de cabinet: ***Instalații și unelte preistorice și medievale de lemn descoperite la Băile Figa***

(jud. Bistrița-Năsăud) în anii 2013-2016.

Proiect aflat în curs de desfășurare cu termen de finalizare sfârșitul anului 2017. Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea.

Activități:

- Realizarea documentației științifice (catalog și fișe analitice)
- Fotografierea artefactelor la rezoluție mare
- Desenarea și reconstituirea grafică a artefactelor

Rezultate intermediare:

- 87 de fișe analitice de artefacte.
- 300 fotografii de rezoluție mare
- 87 desene grafice

Perspective de dezvoltare: până la sfârșitul anului 2017, proiectul va fi finalizat

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-18):

- Elaborarea și publicarea unui articol științific
- Integrarea rezultatelor cercetării în proiectul unei expoziții tematice.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2019 - 2021):

- Integrarea rezultatelor într-un studiu monografic asupra sitului arheologic Băile Figa.

18. Proiect de cercetare de cabinet: **Așezarea dacică de la Reci-Dobolyka, jud. Covasna** (prelucrarea științifică a patrimoniului rezultat din săpăturile preventive efectuate în anul 2015).

Lider de proiect: M.M. Ștefan. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, Al. Popa.

Activități 2017:

- Realizarea catalogului ilustrat al complexelor (foto, desen, descriere, piese speciale descrise organizate pe complexe) asociat planului general
- Redactarea unui articol sintetic pentru revista *Angvstia*

Rezultate intermediare:

- Catalog ilustrat al complexelor

- Baza de date a complexelor georeferențiată
- Articol sintetic pentru revista *Angvstia*: M.M. Ștefan, D. Buzea, J. Puskas, *Cercetările preventive în situl din epoca fierului de la Reci Dobolyka, jud. Covasna. Raport preliminar*

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Redactarea finală a monografiei cercetărilor din 2015.

19. Proiect de cercetare de cabinet: **Sud-estul Transilvaniei în perioada post-romană (Etapa 1)**

Lider de proiect: Al. Popa. Echipa: D. Buzea

Activități:

- Achiziționarea de coordonate geospațiale în format GPS a siturilor post-romane de pe valea Oltului și Râului Negru
- Digitizarea Planului General al sitului Olteni cu complexele din perioada postromană;
- Sistematizarea bazei de date cu fotografii pentru fiecare complex (360 de complexe);
- S-au realizat fișe (text descriere, desen plan și profil, reconstituire grafică) pentru 250 de fragmente ceramice postromane din 2 locuințe.
- Dezvoltarea și testarea bazei de date pentru prelucrarea materialului arheologic descoperit în situl de la Olteni „Cariera de Nisip”, integrarea bazei de date în sistem GIS.

Rezultate intermediare:

- Plan general al complexelor din perioada postromană de la Olteni
- Al. Popa, D. Buzea, *Stadiul cercetărilor vestigiilor arheologice din perioada postromană de la Olteni*, Comunicarea științifică la Ședința Consiliului Științific al MNCR, 5 februarie 2017, Sf. Gheorghe-Arcuș.

Perspective de dezvoltare:

- Din 01.09.2017 acest proiect va fi integrat într-un proiect mai mare finanțat de UEFISCDI

Perspective de valorificare pe termen scurt (2018-2019):

- Elaborarea și publicarea unui Raport monografic al sitului Olteni.
- Integrarea rezultatelor cercetării într-un proiect expozițional privind sud-estul Transilvaniei în epoca postromână.

► **Program: Cercetarea Siturilor arheologice-cheie din estul Transilvaniei**

20. Proiect de cercetare: **Situl arheologic fortificat de la Coldău-Varbă (jud. Bistrița-Năsăud)** Planificat pentru toamnă.

Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: Al. Popa, D. Ștefan, M.M. Ștefan

Activități planificate:

- Sistematizarea și corelarea datelor existente privind integrarea sitului în peisajul natural și arheologic al Bazinului Someșului Mare.
- Corelarea rezultatelor săpăturilor arheologice efectuate în anii 1960 și a cercetărilor noninvazive (geofizice și geospațiale) efectuate în anii 2013 – 2016.

21. Proiect de cercetare de teren: **Situl eneolitic Aninoasa – La Șezut, jud. Covasna** (așezarea deschisă Cucuteni-Ariușd)

Lider de proiect: D. Buzea. Echipa: Al. Popa, D. Ștefan, M.M. Ștefan

Activități:

- Achiziționarea de coordonate geospațiale în format GPS în zona sitului
- Recoltare de material arheologic descoperit la suprafața terenului
- Identificarea în teren și delimitarea sitului eneolitic
- Cercetări de suprafață în proximitatea sitului

- Documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine

- Cercetare magnetometrie
- Cercetare k-metrie – etapă preliminară

Rezultate:

- Ortofotograma sitului
- Model digital al suprafeței terenului
- Imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- Filmări aeriene de documentare de mare rezoluție
- Schița topografică a sitului
- Harta magnetometrică a unei zone din sit
- Harta cu delimitarea sitului pe baza măsurătorilor de susceptibilitate magnetică.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2018-2019):

- Elaborarea și publicarea unui articol științific în care va fi prezentat stadiul cercetărilor noninvazive din acest sit.

22. Proiect de cercetare de teren **Situl arheologic Zoltan-Nisipărie, com. Ghidfalău, jud. Covasna.** Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan, Al. Popa.

Activități:

- Cercetarea aeriană a sitului Zoltan - Nisipărie
- Măsurători de susceptibilitate magnetică pe suprafața sitului și în zona de nord a acestuia
- Măsurători k-metrice pe sit și la nord de acesta
- Documentare fotografică de la sol a sitului
- Elaborarea prospectului *Raportului monografic de cercetare.*

Rezultate:

- Planul topografic al sitului
- Plan magnetometric în sectorul nord-vestic al sitului (suprafața 60x30 mp)
- Prospect: Raportul monografic.

Valorificarea parțială a rezultatelor în cursul anului 2017:

- V. Kavruk, D. Ștefan, D. Buzea, M.M. Ștefan, *Situl arheologic Zoltan*, la Consiliul Științific al MNCR, 5 februarie 2017, Sf. Gheorghe.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2018):

- Articol în Revista *Angvstia* în care sunt prezentate rezultatele cercetărilor și investigațiilor noninvazive (Al. Popa, D. Ștefan).
- Elaborarea și publicarea Raportului monografic al sitului.

23. Proiect de cercetare noninvazivă de teren: *Situl arheologic Merești – Dâmbul Pipașilor, jud. Harghita (a doua epocă a fierului: cultura dacică)*

Activități:

- Identificarea în teren și delimitarea sitului din a doua epocă a fierului
- Cercetări de suprafață în proximitatea sitului
- Ridicarea topografică a sitului folosind instrumente topo-geodezice
- Documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- Documentare fotografică de la sol a sitului
- Testarea răspunsului magnetic al solului în zona sitului.

Rezultate:

- ortofotografia sitului
- model digital al suprafeței terenului
- imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- filmări aeriene de documentare de mare rezoluție
- schița topografică a sitului
- profile altimetrice ale sitului și zonelor adiacente
- hărți ale microregiunii

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei*

- Susținerea prezentării : *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak (3-7 septembrie 2017)

Perspective de continuare pe termen mediu:

- Realizarea unor investigații geofizice în zona Dâmbul Pipașilor-Șanțul Tătarilor
- Continuarea cartării siturilor arheologice din zona Cheilor Vîrghișului
- Realizarea unui proiect de cercetare și valorificare culturală a microregiunii Cheilor Vîrghișului (semnalizări de sit, hărți tematice, catalog, evenimente culturale etc).

24. Proiect de cercetare noninvazivă de teren: *Situl arheologic Bădeni, jud. Harghita (a doua epocă a fierului: cultura dacică)*

Activități:

- Identificarea în teren și delimitarea sitului
- cercetări de suprafață în proximitatea sitului
- măsurători de susceptibilitate magnetică
- documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- documentare fotografică de la sol a sitului
- Identificarea traseului unui posibil drum roman de graniță.

Rezultate:

- ortofotografia sitului
- model digital al suprafeței terenului
- imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- filmări aeriene de documentare
- schița topografică a sitului
- profile altimetrice ale sitului și zonelor adiacente
- hărți ale microregiunii.

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak (3-7 septembrie 2017)

Perspective de continuare pe termen mediu:

- Stabilirea unui parteneriat de colaborare cu Muzeul din Odorhei
- Continuarea cercetărilor noninvazive în scopul lămuririi existenței siturilor preistorice
- Fiind vorba de un ansamblu de situri din mai multe epoci, concentrate într-o microregiune cu valențe strategice, dar semnificative și din punct de vedere al resurselor de sare, cercetările de la Bădeni pot fi incluse într-un program complex de cercetări la nivel microregional.

25. Proiect de cercetare noninvazivă de teren: *Situl arheologic Bixad – Cetatea Vapa, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică)*

Activități:

- Identificarea în teren și delimitarea sitului
- Cercetări de suprafață în proximitatea sitului
- măsurători de susceptibilitate magnetică în sit și în exterior
- documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine în condiții de vegetație minimă
- documentare fotografică de la sol a sitului.

Rezultate:

- ortofotografia sitului
- model digital al suprafeței terenului

- imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- filmări aeriene de documentare
- schița topografică a sitului
- profile altimetrice ale sitului și zonelor adiacente
- hărți ale microregiunii

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak (3-7 septembrie 2017).

Perspective de continuare pe termen mediu:

- Publicarea unui articol colectiv privind recentele cercetări și colectări de material
- Realizarea unor miniforaje cu sondă în interiorul și exteriorul sitului pentru analiza stratigrafiei.

26. Proiect de cercetare noninvazivă de teren: *Situl arheologic Biborțeni – Cetatea Tiburț, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică)*

Activități:

- Măsurători de tomografie de rezistivitate electrică peste fortificație
- Documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- Documentare fotografică de la sol a sitului
- Măsurători ale conturului incintei cu GPS geodezic
- Identificarea materialelor arheologice descoperite de Szekely, aici în depozitul MNS și a celor documentare (materialele așa zis dacice sunt de fapt mai târzii, foarte probabil epocă postromană).

Rezultate:

- Ortofotografia sitului
- Model digital al suprafeței terenului
- Imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- Filmări aeriene de documentare
- Schița topografică a sitului
- Profile altimetrice ale sitului și zonelor adiacente
- Profil electric al fortificației

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak, Bulgaria (3-7 septembrie 2017).

Perspective de continuare pe termen mediu:

- Continuarea investigațiilor geofizice
- Realizarea unor relevee de arhitectură (eventual fotogrammetric pe porțiunile de zid păstrate în elevație)
- Realizarea unor sondaje pentru înțelegerea stratigrafiei.

27. Proiect de cercetare noninvazivă de teren: Situl arheologic Sînzieni – Cetatea Cece, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică)

Activități:

- Identificarea în teren și delimitarea sitului din a doua epocă a fierului
- Cercetări de suprafață în proximitatea sitului
- Documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- Documentare fotografică de la sol.

Rezultate:

- imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii

- hărți ale microregiunii.

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak (3-7 septembrie 2017).

Potențialul sitului:

Dintre toate siturile fortificate cu vestigii din epoca dacică vizitate până în acest moment în județul Covasna, acesta are potențialul cel mai mare de a deveni un șantier pe termen mediu pentru epocă dacică relevant pentru MNCR, aflându-se totodată relativ aproape de Sf. Gheorghe. Este suficient de mic, dar spectaculos pentru a se preta unei cercetări scurte, dar cu rezultate. Poate fi inclus într-un circuit turistic, având zidurile de incintă bine păstrate.

Activități necesare pe viitor:

Cercetări geofizice. Măsurători topogeodezice. Releveu de arhitectură. Curățarea vechilor secțiuni ale lui Z. Szekely. Identificarea materialului săpat în anii 1970 în depozitele MNS. Clasarea sitului. Studii, articole. Excavații noi.

► **Programul Educație Muzeală:**

28. Proiect: *Dragobetele la Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe*

Perioada: 20-26 februarie 2017. Loc de desfășurare: Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe. Lider de proiect: F. Herțeg. Echipa de proiect: C. Felea-Baubec, E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, M. Domboși.

Activități:

- Realizarea unui Power-Point despre sărbătoarea de Dragobete, cum era sărbătorit evenimentul în diferite regiuni ale României.

- Realizarea unui atelier de pictură pe piatră având ca temă sărbătoarea de Dragobete.

Rezultate principale ale proiectului:

- 1 Power-Point de prezentare „Dragobetele”
 - Un atelier de pictură pe piatră
- Beneficiari: 924.

29. Ateliere creative în cadrul proiectului „Tradiție și Modernitate, ediția a X-a”

Perioada de desfășurare: pe tot parcursul anului 2017

Lider de proiect: C. Felea-Baubec. Echipa de proiect: E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, F. Herțeg, M. Domboși, A. Dobreanu, D. Dobreanu.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic (materiale, parteneriate, comunicate de presă, unelte etc.)
- Prezentarea tradiției Mărțișorului.
- Realizarea unui atelier de confecționare mărțișoare
- Ateliere de pictură pe piatră, pe vase ceramice și pe lemn.
- Ateliere de modelare manuală a lutului în unități școlare, la șezători, nedeie, Ziua Cetății Zânelor.

Rezultate principale ale proiectului:

- Power-Point de prezentare
- Ateliere creative
- Comunicate de presă și postări de promovare
- Raport de activitate

Valorificarea rezultatelor:

- Articole și comunicate în presa locală
- Perspective de valorificare pe termen scurt (2018):

- Organizarea unei expoziții cu mărțișoarele realizate în cadrul atelierelor desfășurate în anii anteriori pe care beneficiarii le-au lăsat la sediul MNCR.

Beneficiari: 2478

30. Proiect: Școala Altfel, ediția a IV-a
Perioada: 15-30 mai 2017. Octombrie-noiembrie 2017

Loc de desfășurare: toate sediile MNCR la Sfântu Gheorghe, Miercurea-Ciuc și Araci. Lider de proiect: C. Baubec-Felea și D. Dobreanu. Echipa de proiect: L. Dănilă, E. Filip, M. Mureșan, L. Cornea, M. Domboși, Fl. Herțeg, A. Dobreanu.

Activități:

- Vizite ghidate la toate sediile MNCR și MOMS
- Organizarea unor ateliere creative având ca punct de pornire elemente din patrimoniu MNCR.
- Organizarea unor jocuri creative legate de elementele costumului popular și de expozițiile de arheologie de la sediul MNCR și MOMS.
- Vizite ghidate la sediile MNCR și MOMS
- Ateliere creative și jocuri
- Proiecția filmelor documentare: „Fortificațiile dacilor în estul Transilvaniei” (MNCR 2010), „Granița de est a provinciei Dacia” (MNCR 2010), „ZBOR” (Ziduri. Bastioane. Orașe. Ruine-MNCR 2016).

Beneficiari: 2063

31. Proiect: Noaptea Muzeelor la MNCR, ediția a X-a

Perioada: 20.05.2017. Loc de desfășurare: sediul central MNCR, MOMS Miercurea Ciuc. Lider de proiect: C. Baubec-Felea și A. Dobreanu. Echipa de proiect: L. Cornea, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, M. Arseni, D. Dobreanu, D. Buzea.

Activități:

- Jocuri interactive și ateliere creative, pornind de la tematica expozițiilor
- Rezultate principale ale proiectului:

- 5 tipuri de ateliere creative
- 2 jocuri interactive

Beneficiari: 201.

32. Proiect: Ultimul clopoțel la Prima Școală Românească, ediția a III-a

Perioada: 16.06.2017. Locul de desfășurare: Prima Școală Românească, Sf. Gheorghe. Lider de proiect: L. Cornea. Echipa de proiect: C. Baubec-Felea, L. Dănilă, M. Macovei.

Activități:

- Ghidaj în punctul muzeal Prima Școală Românească
- Ateliere creative
- Atelierul „Povestim și desenăm cu Romulus Cioflec”
- Tipărirea diplomelor, promovare în mass-media a evenimentului.

Rezultate principale ale proiectului:

- Diplomă (2 variante pentru elevi și pentru profesor)
- Raport al proiectului
- O broșură tipărită

Număr participanți: 26.

► **Program: Lecții deschise la Muzeu**

33. În anul 2017 la MNCR s-au organizat 13 lecții deschise după cum urmează:

- 23.01.2017, Ana Dobreanu: „Unirea și Domnul ei” la Colegiul Național „Octavian Goga” și Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu” din Miercurea Ciuc, jud. Harghita; 25.01.2017, Florin Herțeg: *24 ianuarie 1859 - Mica Unire*, la Liceul Teoretic „Mircea Eliade” din localitatea Întorsura Buzăului, județul Covasna; 15.02.2017, V. Kavruk, *Arheologia sării în Transilvania și Maramureș*, la Muzeul de Istorie Turda, jud. Cluj; 20.02.2017, Al. Popa, *Granița de Est a Daciei Romane*, la Școala Gimnazială „Mikes Kelemen” din Zagon, jud. Covasna.; 10.03.2017, Dan Ștefan: *Dacii din estul Transilvaniei*, Colegiul Național „O. C. Tăslăuanu” din Toplița, jud. Harghita; 18.03.2017, D. Ștefan: *Metode de cercetare noninvazive utilizate în arheologie*, la Universitatea București; 18.03.2017, Al. Popa: *Limesul roman și cercetarea noninvazivă*, la Universitatea București.; 27.03.2017, D. Buzea: *Descoperiri arheolo-*

gice din sud-estul Transilvaniei, la Colegiul Tehnic Energetic „Remus Răduleț”, Brașov; 06.04.2017, Al. Popa: *Limesul roman și cercetarea non-invazivă*, la Universitatea din București; 13.04.2017, D. Buzea: *Descoperiri arheologice din sud-estul Transilvaniei*, la Școala Gimnazială Păpăuți, jud. Covasna; 23.05.2017, V. Kavruk, *Arheologia sării în Transilvania*, la Universitatea Valahia din Târgoviște; 06.06.2017, D. Buzea: *Fortificațiile dacilor din estul Transilvaniei*, la Școala Gimnazială „Avram Iancu” din Covasna, jud. Covasna; 27.11.2017, Ana Dobreanu: *Etapele Marii Uniri și desăvârșirea unității naționale*, la sediul MOMS din Miercurea-Ciuc.

34. Proiect: Joc și sport. De la tradiții la competiții

Lider de proiect: D. Buzea. Echipa de proiect: C. Baubec-Felea, F. Herțeg

Activități:

• Organizarea unor competiții de tenis de picior, tenis de câmp, oină, țurcă și participarea echipei MNCR la un campionat de baschet amator în județul Covasna; Selectarea voluntarilor care să facă parte din echipa MNCR.

Rezultate principale ale proiectului:

• 2 competiții la care a participat echipa MNCR.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018-2019):

• Continuarea activităților dedicate sportului și jocului tradițional prin organizarea unor competiții la nivel local și regional.

► Program: **Publicații**

35. Raport monografic de cercetare arheologică a sitului Reci – Dobolyka. Elaborarea și pregătire spre editare.

Raportul cuprinde sistematizarea, clasificarea, analizarea, reconstituirea, încadrarea cronologică și interpretarea patrimoniului arheologic rezultat din cercetările efectuate de MNCR - *Locuirea dacică în situl arheologic de la Reci-Dobolyka*

(jud. Covasna) în lumina cercetărilor efectuate în anii 2015-2016.

S-a realizat catalogul ilustrat al complexelor (foto, desen, descriere, piese speciale descrise organizate pe complexe) asociat planului general și baza de date de complexe în sistem GIS pentru cartarea automată a principalelor descoperiri.

Responsabil: Magdalena Ștefan

Echipa proiectului: Dan Buzea, Dan Ștefan

36. ANGVSTIA, Revista anuală a MNCR. Elaborarea și pregătire spre editare.

În cursul anului 2017, a fost editat numărul 20 al revistei anuale a MNCR, ANGVSTIA.

Acest număr este format din studii și articole științifice privind cercetările arheologice efectuate în arealul complexului Cucuteni-Ariușd-Tripolie, cultura arheologică, descoperiri atribuite epocii bronzului, cercetări geofizice, perioada postromană, un studiu arheozoologic de la Păuleni-Ciuc, precum și un studiu privind materiile dure animale din județul Galați.

Revista este publicată în limba română, cu rezumate în limba engleză și cuvinte cheie în română și engleză (ISSN 1454-8275).

Lider de proiect: MNCR

Redactor șef: dr. Valerii Kavruk,

Redactor responsabil: dr. Hab. Alexandru Popa.

Echipa proiectului: Ana Dobreanu, Dan Buzea, Magdalena Ștefan, Dan Ștefan

37. Caietele de la Araci / nr. 7-8 / 2017 Elaborarea și editarea.

Proiect editorial: Program editorial: **Caietele de la Araci / nr. 7-8 / 2017**

Activități: Selectarea materialelor; Stabilirea portofoliului; Corectarea materialelor primite de la cei 22 de autori.

Rezultate: Tipărirea numerelor 7 și 8 ale revistei.

Lider de proiect: L. Cornea. Echipa: C. Baubec-Felea.

► Program: Manifestări culturale 38. Ziua Culturii Române la Miercurea-Ciuc

Perioada: 16.01.2017. Locul de desfășurare: MOMS.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic și pregătirea parteneriatelor
- Omagierea a doi mari creatori de cultură „Eminescu-Vieru”
- Moment liric și artistic.

Perspective de valorificare pe termen mediu

- Continuarea activităților artistice cu Centenarul din anul 2018

Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Dobreanu.

Beneficiari: 105.

39. Masa rotundă "Prioritățile de cercetare a patrimoniului cultural în sud-estul Transilvaniei în anul 2017"

Perioada: 06 februarie 2017. Loc de desfășurare: Sfântu Gheorghe – Arcuș, jud. Covasna.

Au participat cercetători și muzeografi implicați în cercetarea patrimoniului cultural în sud-estul Transilvaniei, din Cluj, Brașov, Târgoviște, Sf. Gheorghe, Miercurea-Ciuc.

Activități: Prezentarea proiectelor realizate și a celor de perspectivă imediată, medie și lungă privind cercetarea patrimoniului cultural în sud-estul Transilvaniei. Discuții.

Rezultate: Recomandări privind stabilirea realistă a priorităților relevante pentru misiunea MNCR.

Lider de proiect: D. Buzea. Echipa: V. Kavruk, M.M. Ștefan, D. Ștefan, Al. Popa.

40. Scriitorul Romulus Cioflec la aniversarea a 135 de ani de la naștere.

Perioada: 29 martie 2017. Loc de desfășurare: Casa Memorială *Romulus Cioflec*. Lider de proiect: L. Cornea. Echipa: I. Sas, C. Baubec-Felea, D. Buzea, M. Macovei

Activități:

- Stabilirea programului
- Machetarea afiș, program și diplome
- Vizitarea punctului muzeal
- Lecturarea unei opere a scriitorului Romulus Cioflec
- Activitatea „*Poveste din poveste*”

Rezultate:

- 2 diplome acordate
- 15 povestiri realizate de elevi.

Număr participanți: 16.

41. Serata literară „Rotonda de la Araci”.

Perioada: 8 iulie 2017. Loc de desfășurare: Prima Școală Românească, Sf. Gheorghe

Lider de proiect: L. Cornea. Echipa: L. Dănilă, C. Baubec-Felea.

Activități:

- Vizitarea punctului muzeal
- Lansarea revistei „*Caietele de la Araci*” nr. 7
- Dezbateră „*Memoria timpului trăit*”
- Program artistic susținut de actrița Duța Guruianu și de eleva Alexandra Voiculescu

Număr participanți: 45.

► Programe distincte finanțate în totalitate din fonduri suplimentare:

42. Program: Programul Național Limes. Sectorul estic (finanțat în mod distinct de MCIN)

Cercetarea Limesului Daciei romane, sector Est: cercetarea arheologică și valorificarea rezultatelor acesteia în vederea realizării documentației pentru clasarea în LMI și Lista tentativă a Patrimoniului mondial UNESCO a obiectivelor de patrimoniu cultural ce au alcătuit frontiera imperiului roman pe Sectorul de Est al

Provinciei romane Dacia. Lucrările s-au desfășurat conform planurilor de lucru și fișei bugetare ale „Programului național Limes”. În acest cadru s-au efectuat 43 de profile de tomografie de rezistivitate electrică, au fost prospectate 7 ha de suprafață *extra-muros* din castrul de la Brețcu, s-a inventariat materialul achiziționat până în prezent într-o bază de date georeferențiată (GIS), s-au diseminat lucrările comisiei la nivel local, național și internațional.

Responsabil din partea MNCR: Alexandru Popa

43. Proiect: *Sud-estul Transilvaniei în perioada romană târzie: identități, interacțiune și integrare după părăsirea Daciei romane*” (finanțat de UEFISCDI - PN-III-P4-ID-PCE-2016-0352)

Obiectivul principal al proiectului îl reprezintă generarea de noi cunoștințe despre structura și dinamica în timp și spațiu a Identităților sociale și culturale din SE Transilvaniei, despre interacțiunile lor și integrarea reciprocă. Estimăm un impact pe termen scurt și lung, generat de: creșterea calitativă și cantitativă a informațiilor științifice despre SE Transilvaniei în perioada postromană; un nou model de bune practici în domeniul strategiei cercetărilor asemănătoare; dezvoltarea profesională a tinerilor cercetători, care vor deveni mai competitivi la nivel național și internațional; educarea culturală a publicului, un important stakeholder al proiectului. La încheierea proiectului, materialele științifice acumulate vor putea fi valorificate expozițional.

Responsabil din partea MNCR: Alexandru Popa

Echipa din partea MNCR: Dan Buzea

44. Program: *Etnoarheologia sării în spațiul intracarpatic din România / EthnosolRo3* (finanțat de UEFISCDI- contract finanțare nr.151/2017). Titular – Universitatea Al. I. Cuza, MNCR – partener.

S-au realizat activități de documentare arheologică de teren în zona județelor Bistrița-Năsăud și Harghita, cu privire la repertoriul siturilor din apropierea surselor saline și la activitățile de *arheologie experimentală* și descrierea experimentelor cu privire la metodele de exploatare sare (rocă și slatină) cu ajutorul instalațiilor de lemn.

Au fost pregătite mostrele de apă sărată și materiale ceramice în vederea analizelor chimice de specialitate la Universitatea din Iași. În cadrul experimentelor, MNCR a asigurat baza logistică și tehnică cu privire la confecționarea obiectelor necesare experimentului (troacă, lopeți, cepuri, ace, sfori împletite etc.), la montarea și utilizarea lor în timpul experimentelor.

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR în format digital (fotografii și filme din timpul experimentelor arheologice).

Responsabil: Marius Alexianu (Universitatea „A.I. Cuza” din Iași)

Responsabil din partea MNCR: Valerii Kavruk

Echipa din partea MNCR: D. Buzea, D. Ștefan, M. Ștefan.

► **Programe distincte finanțate din surse atrase (contracte de prestări-servicii):**

45. Studiu de fundamentare arheologică pentru elaborarea planului urbanistic general al comunei Dobârlău, județul Covasna

Beneficiar: Primăria Comunei Dobârlău

S-au întocmit referatele de specialitate, devize, anexe și în cadrul secției am atribuit această activitatea în vederea implementării

Obiectivul general este identificarea, descrierea, instituirea și delimitarea zonelor cu patrimoniu arheologic (situri arheologice clasate în Lista Monumentelor Istorice, situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național, terenurile

cu potențial arheologic reperat și descoperiri arheologice întâmplătoare) și a zonelor de protecție a acestora.

S-au realizat activități de teren din cadrul proiectului, s-au întocmit baze de fotografii și filme precum și Raportul final al acestui proiect.

Bugetul proiectului: 5.000 lei (Primăria Dobârlău).

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR, în format tipărit și format digital, la dr. Magdalena Ștefan.

46. Studiu de fundamentare arheologică și istoric pentru elaborarea planului urbanistic general al comunei Sita Buzăului, județul Covasna

Beneficiar: Primăria Comunei Sita Buzăului

În anul 2017 s-au pregătit referatele de specialitate, devize, anexe și în cadrul secției CCVP s-a încheiat contractul de evaluare arheologică pentru PUG.

Am participat la activitățile de teren din cadrul proiectului, la întocmirea bazei de fotografii și filme precum și la întocmirea Raportului acestui proiect (Etapa 1 - 2017).

Studiul s-a realizat în scopul fundamentării istorice și delimitării siturilor arheologice și a zonelor de protecție ale acestora, pentru documentația de urbanism: Plan Urbanistic General Sita Buzăului.

Obiectivul general este identificarea, descrierea, instituirea și delimitarea zonelor cu patrimoniu arheologic (situri arheologice clasate în Lista Monumentelor Istorice, situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național, terenurile cu potențial arheologic reperat și descoperiri arheologice întâmplătoare) și a zonelor de protecție a acestora.

Din cauza condițiilor meteorologice și la inițiativa Primăriei acest proiect s-a prelungit prin act adițional la contract pentru realizare în trimestrul I al anului 2018.

Bugetul proiectului: 9.000 lei (Primăria Sita Buzăului).

În 2017, s-a plătit de către Primăria Sita Buzăului suma de 8.000 lei, pentru etapa 1 din cadrul acestui proiect.

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR, în format tipărit și format digital.

Responsabil proiect: dr. Dan Ștefan.

Echipele MNCR: Dan Buzea, Magdalena Ștefan.

47. Raport de evaluare arheologică „Cariera de nisip Zoltan Nord” – Com. Ghidfalău, jud. Covasna

Beneficiar: S.C. Axon SRL

Prin act adițional la contractul de evaluare arheologică semnat între MNCR și Axon, în anul 2016, s-a prelungit termenul de execuție pentru întocmirea Raportului final de evaluare arheologică până în prima jumătate a anului 2017.

Bugetul proiectului: 400 lei (Axon).

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR, în format tipărit și format digital.

Documentația a fost depusă și la Direcția Județeană pentru Cultură Covasna care a dat și avizul favorabil acestei lucrări de exploatare a nisipului.

Responsabil proiect: D. Ștefan și D. Buzea.

48. Raport de supraveghere arheologică „Transformare. Reamenajare. Anexă din cărămidă și copertină. Structură metal-lemn pentru Spațiu Comercial și Amplasare siglă pe fațada imobilului - Sfântu Gheorghe, strada Gării, nr. 1, județul Covasna”

Beneficiar: S.C. Profi FOOD S.R.L.

În anul 2017 s-au pregătit referatele de specialitate, devize, anexe și în cadrul acestei lucrări.

Obiective: Supraveghere arheologică în zona de protecție a sitului arheologic „Dealul Fragilor / Cod. RAN: 63401.07” aflat în zona Sfântu Gheorghe, str. Gării, nr 1.

S-au desfășurat activitățile de teren din cadrul proiectului (supraveghere și sonda-

je arheologice), s-a întocmit baza de fotografii și filme precum și raportul final de supraveghere arheologică.

Pe toată suprafața supravegheată arheologic în municipiul Sfântu Gheorghe, jud. Covasna, strada Gării, nr. 1, NU au fost depistate *vestigii arheologice* care să impună elaborarea și punerea în practică a unui proiect de cercetare arheologică preventivă.

Bugetul proiectului: 6.000 lei (Profi).

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR, în format tipărit și format digital.

Responsabil proiect: D. Buzea.

49. Raport de supraveghere arheologică „Construire magazie lemn și depozit seră în municipiul Toplița, jud. Harghita, strada Ștefan cel Mare. Nr. 85”

Beneficiar firma C.M&M Silvic Grup SRL

S-au pregătit referatele de specialitate, devize, anexe și în cadrul acestei lucrări.

Obiective: Supraveghere arheologică în zona de protecție a monumentului istoric din lista LMI- Zona de protecție a Bisericii de lemn a mănăstirii „Sf. Ilie” (strămutată din Stânceni), monument istoric LMI - HR-II-m-A-12989.

Supravegherea arheologică s-a realizat în timpul decopertării și excavării solului și subsolului cu mijloace mecanizate și a acoperit în plan suprafața de 275,14 mp. Adâncimea atinsă de săpăturile mecanizate a fost de -1,50 m față de nivelul actual de călcare.

S-au realizat activități de teren din cadrul proiectului, întocmirea bazei de fotografii și filme precum și întocmirea Raportului final.

Pe toată suprafața supravegheată arheologic în municipiul Toplița, jud. Harghita, strada Ștefan cel Mare, nr. 85, NU au fost depistate *vestigii arheologice* care să impună elaborarea și punerea în practică a unui proiect de cercetare arheologică preventivă.

Bugetul proiectului: 1.600 lei (C.M&M Silvic Grup SRL).

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR, în format tipărit și format digital.

Documentația a fost depusă și la Direcția Județeană pentru Cultură Harghita care a dat și avizul favorabil acestei lucrări de construcție.

Responsabil proiect: D. Buzea.

► **Programe MNCR realizate suplimentar față de Planul Minimal din 2017**

50. Raport de cercetare arheologică sistematică în situl Beclean – Băile Figa, jud. Bistrița-Năsăud (S.XV).

Documentare arheologică în S.XV (zona vestică a secțiunii) și a două sectoare din cursul *Pârâului sărat*, aflate la nord și la sud de S.XV. În aceste sectoare au fost identificate structuri și elemente de lemn din care unele pot fi atribuite unor „troci” de lemn.

S-a întocmit documentația pentru toate obiectele de lemn descoperite în cadrul acestei campanii de cercetare arheologică și desenele (planuri și profile) fotografiile și filme.

Bugetul proiectului: surse proprii și surse din proiecte de cercetare (MNCR).

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR, în format tipărit (desene pe hârtie milimetrică) și în format digital.

Responsabil: Valerii Kavruk

Echipa din partea MNCR: D. Buzea, D. Ștefan, M. Ștefan, F. Herțeg, M. Domboși.

51. Raport de documentare arheologică în situl Sândomic, jud. Harghita

- Identificarea în teren și delimitarea sitului (nu s-au identificat materiale arheologice, dar fortificația cu zid din piatră locală este clară); nu putem confirma apartenența fără dubiu la epoca dacică)
- Realizarea unei schițe a sitului cu aju-

torul unui GPS geodezic

- Testarea răspunsului magnetic al sitului
- Verificarea paramentului exterior al zidului de pe latura vestică.

Responsabil proiect: M. Ștefan,

Echipa de proiect: D. Ștefan, D. Buzea și Kosa Antal (DJC Harghita).

52. Raport de documentare arheologică în situl Mihăileni, jud. Harghita

- Identificarea în teren și delimitarea sitului din a doua epocă a fierului
- Realizarea unei schițe a sitului cu ajutorul unui GPS geodezic
- Testarea răspunsului magnetic al sitului
- Identificarea materialelor de la Mihăileni în depozitul Muzeului Militar București

Obținerea acordului de principiu privind preluarea de către MNCR a materialelor dacice provenite de la Mihăileni.

Responsabil proiect: M. Ștefan,

Echipa de proiect: D. Ștefan, D. Buzea și Kosa Antal (DJC Harghita).

53. Eveniment cultural-literar de excepție, „O poveste a limbii române – de la Romulus Cioflec la Adrian Munteanu”

Data de desfășurare a evenimentului: 1 septembrie 2017

Lider de proiect: Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni

Parteneri: Despărțământul ASTRA Covasna-Harghita

Activități:

- Promovarea evenimentului
- Moment liric oferit de invitatul special Adrian Munteanu, poet reprezentativ al literaturii române contemporane, membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Brașov.
- Moment artistic - eleva Alexandra Voiculescu a interpretat melodia pe versurile celebrului poem „Sara pe deal”, de Mihai Eminescu.

Raportarea activității

Rezultate principale ale proiectului:

- 1 Afiș
- 1 Broșură.

Valorificarea rezultatelor în 2017: Articole în presa locală

Beneficiari: 20 direcți, 60 indirecti.

54. Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, ediția a XIV-a

Data evenimentului: 20 decembrie 2017

Locul de desfășurare: sediul central al MNCR

Echipa de proiect: Cristina Felea-Baubec, Florin Herțeg.

Scopul principal al acestei sesiuni a fost acela de a pune în evidență și a analiza activitatea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni din anul 2017, dar și stabilirea priorităților de activitate pentru anul 2018. Lucrările sesiunii au cuprins următoarele teme:

- Cercetările arheologice realizate de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni (arheologia sării, neo-eneoliticul și epoca bronzului, civilizația dacică-cetățile dacice, perioada romană, epoca post-romană);
- Etnografie (patrimoniul etnografic în sud-estul Transilvaniei);
- Istorie (istoria modernă și contemporană a comunităților românești din sud-estul Transilvaniei);
- Managementul patrimoniului cultural (conservarea, restaurarea și evidența patrimoniului M.N.C.R)
- Valorificarea publică a patrimoniului (expoziții permanente, expoziții temporare, manifestări culturale, activități de pedagogie muzeală, activități culturale - sportive din anul 2016.)

Responsabil: Dan Buzea, Valerii Kavruk

Beneficiari: 20

55. Expoziția fotodocumentară „Marea Unire”

Lider de proiect: MNCR-MOMS

Perioada: 27.11-29.12.2017

Expoziția reunește documente și fotografii, din perioada 1916-1923, referitoare la intrarea României în război, pașii spre Marea Unire (unirea Basarabiei, Bucovinei și actul istoric de la 1 Decembrie 1918, unirea Transilvaniei), delegați din fostele Comitate Ciuc și Odorhei (județul Harghita de azi) la Marea Unire de la Alba Iulia, tratatele de pace, încoronarea lui Ferdinand ca rege al României și noua lege fundamentală etc.

Responsabil MNCR: Ana Dobreanu

Beneficiari: 229

56. Proiectul „La mulți ani, România!”, ediția a IV-a - concurs de desene, colaje, compuneri și poezii adresat claselor II-IV

Organizator principal: MNCR- MOMS

Parteneri/coorganizatori: Colegiul Național „Octavian Goga” și Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, cu sprijinul Instituției Prefectului Harghita.

Locație - faza finală: MOMS

Perioada de desfășurare: faza pe clase 13-23.11.2017; faza finală 28 noiembrie 2017

Concursul de desene, colaje, compuneri și poezii adresat claselor II-IV și dedicat Zilei Naționale a României a cuprins două etape: faza pe clase, ce s-a desfășurat în perioada 13-23.11.2017 și faza finală, ce a avut loc în data de 28.11.2017. Finalizarea concursului a avut loc la MOMS, unde au fost expuse lucrările calificate. Activitatea a cuprins o evocare a actului istoric de la 1 Decembrie 1918, prezentarea lucrărilor de către fiecare participant, premiarea finaliștilor.

Responsabil MNCR: Ana Dobreanu

Beneficiari: 336

► **Programe la care MNCR a participat în calitate de PARTENER:**

57. Proiectul cultural Tradiție și culoare în ochii tăi, copile! Ediția a IV-a.

Perioada: 14.06.2017. Barcani, jud. Covasna.

Lider de proiect: Asociația Cultural Științifică „Carpații Răsăriteni”. MNCR – partener. Responsabil din partea MNCR: C. Baubec-Felea. Echipa de proiect: D. Buzea, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă. Parteneri: Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna, Școala Gimnazială Barcani, Consiliul Județean Covasna.

Activități:

- Ateliere dedicate sărbătorii de 1 iunie „Ziua copilului”

Rezultate principale ale proiectului:

- 4 Ateliere creative (atelier de pictură, atelier de modelaj lut, atelier de țesut, atelier quilting)
- Organizarea concursului pentru fiecare atelier.

58. Proiect: Ziua Cetății Zânelor, ediția a II-a. Perioada: 6.08.2017. Orașul Covasna, cetatea dacică (*Cetatea Dacică-Valea Zânelor*). Lider de proiect: Asociația Culturală „Cetatea Dacică-Valea Zânelor” din Covasna. Parteneri: Casa Orășenească de Cultură Covasna, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, MNCR, Muzeul Brăilei „Carol I”, Asociația cultural-creștină „Justinian Teculescu” și Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna și Primăria Orașului Covasna.

Activități:

- 2 ateliere dedicate sărbătorii Cetății Zânelor
- 7 prelegeri adresate grupului țintă.
- Promovarea evenimentului
- Jocuri tradiționale: *țurca* și *țarușul*.

59. Proiect: Tabăra Omul Caverelor-Cheile Vârghișului. Perioada: 8-28 iulie 2017. Loc de desfășurare: Cheile

Vârghișului (jud. Covasna). Lider de proiect: Asociația Cultural Științifică „Carpații Răsăriteni”. Parteneri: MNCR, Universitatea „Valahia” din Târgoviște, Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna. Consiliul Județean Covasna – finanțator.

Activități:

- 4 ateliere

Rezultate principale ale proiectului:

- 4 ateliere creative- Atelierul „Săpătura arheologică”, Atelierul „Modelaj lut”, Atelierul „Vânător sau Agricultor” și Atelierul „Sunetul Peșterii”.

Valorificarea rezultatelor în 2017:

- Articole în presa locală.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018):

- Organizarea ediției a III-a și dezvoltarea la nivel național a proiectului.

Responsabil din partea MNCR: D. Buzea. Echipa de proiect: Cr. Baubec-Felea.

60. Expoziția itinerantă „Podoabe străvechi”

Expoziția este organizată de Muzeul Județean Buzău, în colaborare cu Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” București; Institutul de Cercetări Eco- Muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea; Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova; Muzeul Județean Teleorman; Muzeul Civilizației Gumelnița, Oltenița; Muzeul Brăilei „Carol I” și Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe.

În cadrul acestei expoziții sunt prezentate și piese muzeale din patrimoniul Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, descoperite în siturile de la Păuleni-Ciuc „Dâmbul Cetății” jud. Harghita și Olteni „Cariera de nisip” jud. Covasna.

În perioada 16 noiembrie 2017 – 4 februarie 2018, expoziția a fost găzduită de Muzeul Județean Buzău. Pentru anul 2018, urmează muzeele din Ploiești, Alexandria și Miercurea-Ciuc (în funcție de spațiile disponibile pentru trimestrele III-IV).

Coordonator proiect: Roxana Munteanu
Echipa de proiect din partea MNCR: D. Buzea, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, C. Baubec-Felea.

61. Proiectul de educație ecologică pentru tineret „MAKE IT ECO-FRIENDLY!”

Proiectul pentru tineret „MAKE IT ECO-FRIENDLY!” inițiat de Consiliul Județean al Elevilor Covasna și Inspectoratul Școlar Județean Covasna, depus spre finanțare la Consiliul Local Sfântu Gheorghe de către Asociația Cultural-Științifică „Carpații Răsăriteni”.

Partenerii proiectului: Uniunea Artiștilor din Transilvania- Apărarea Interesului Social, Asociația Fritillaria Meleagris Sf. Gheorghe, Asociația Vadon Sf. Gheorghe, Palatul Copiilor Sf. Gheorghe, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna și Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni Sf. Gheorghe.

Proiectul are ca scop educarea tinerilor în spiritul protejării mediului înconjurător, prin implicarea directă și responsabilă în acțiuni variate de plantare și de îngrijire a plantelor. Totodată, pe lângă educația pentru mediu, se are în vedere și educația estetică a elevilor, precum și petrecerea timpului liber prin activități utile și prietenoase față de natură.

Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni din Sfântu Gheorghe și Muzeul Cinegetic din Sfântu Gheorghe au oferit echipelor câștigătoare și echipelor participante la proiectul „Make It Eco-Friendly!”, bilete gratuite pentru vizitarea expozițiilor.

Coordonatorii proiectului au fost: Zăgoni Imola - inspector educativ I.Ș.J. Covasna, Gabor Denisa - președinte CJE Covasna, Ceorapin-Török Andrea - prof. coordonator CJE.

Promovarea proiectului: promovarea pe paginile de FaceBook ale ACSCR și ale partenerilor, realizarea materialelor promoționale; afișe, diploma și articole în presa locală.

Lider de proiect: Asociația Cultural Științifică „Carpații Răsăriteni”

Coordonator proiect: Zăgoni Imola
Echipa de proiect din partea MNCR: D. Buzea, C. Baubec-Felea, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă.

62. Expoziția fotografică „Oina din bătrâni”, Ediția a V-a, 26 august 2017

MNCR - lider de proiect

Parteneri: A.S „Ciucaș” Întorsura Buzăului, Primăria Comunei Barcani și Școala Gimnazială Barcani.

Expoziția temporară „Oina din bătrâni” a fost organizată cu ocazia *Evenimentelor culturale și sportive dedicate „Sărbătorii Bărcănenilor”*, ediția a VIII-a și a prezentat jocul de oină sau *hoină*, conform denumirii populare din *Zona Buzaielor*, joc menționat în toate comunele și satele din Depresiunea Întorsura Buzăului ca reprezentând, în trecut, un mod de petrecere a timpului liber de către copii și tineri.

MNCR a montat această expoziție la Barcani – Lunca Lughetului, jud. Covasna.

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR în format digital (fotografii și filme din timpul activităților).

Echipa de proiect din partea MNCR: Dan Buzea, Florin Herțeg, Cristina Baubec-Felea.

63. Proiectul „Naționalismul online”

Proiect inițiat de Rețeaua Națională a Muzeelor din România și cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național. MNCR a fost partener în cadrul acestui proiect.

În cadrul proiectului, MNCR a promovat și a prezentat personalitatea și activitatea unionistă a scriitorului Romulus Cioflec din preajma evenimentelor Marii Uniri de la 1918. S-a realizat o prezentare filmată cu doamna dr. Luminița Cornea.

Data evenimentului: octombrie 2017

Echipa de proiect: Luminița Cornea, Cristina Felea-Baubec, Dan Buzea.

64. Raport de cercetare arheologică „Peisajul cultural-natural Cheile Vârghișului”

Siturile: Peștera Gabor și Abri 122.

Lider de proiect: Universitatea „Valahia” din Târgoviște.

Parteneri: MNCR; Direcția Județeană de Cultură Dâmbovița; Muzeul „Haáz Rezső” din Odorheiul Secuiesc.

Colectiv: Marian Cosac – responsabil (UV Târgoviște), George Murătoreanu (UV Târgoviște), Alexandru Radu (DC Dâmbovița), Daniel Vereș (ISER Cluj Napoca), **Dan Buzea** (MNCR Sf. Gheorghe), Loredana Niță (UV Târgoviște).

În anul 2017, s-au cercetat și documentat vestigiile din Peșterile Gabor și Abrii 122. Materialul arheologic rezultat în urma acestor campanii se află la MNCR pentru prelucrare științifică (fotografii, descriere, desene etc.).

Bugetul proiectului: alte surse (UVT).

Raportarea activității s-a realizat în cadrul ședințelor CCVP și CȘ.

Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR în format digital (fotografii din timpul activității arheologice). Drepturile de proprietate științifică aparțin UVT.

65. Proiectul educațional național „Cunoaște și protejează patrimoniul cultural național”

Data evenimentului: 28 februarie 2017

Organizatori: Inspectoratul Județean de Poliție Covasna -Serviciul Protejarea Patrimoniului Cultural Național în parteneriat cu Fundația Colegium XXI.

MNCR -partener și gazda activităților.

Activități:

Participanții, elevi din clasele a V-a, de la Colegiul Național “Mihai Viteazul” din Sfântu Gheorghe, au aflat informații interesante și utile despre cunoașterea și protejarea patrimoniului național. De aseme-

nea grupurile de elevi au vizitat expoziția de arheologie „Așezarea preistorică Păuleni-Ciuc, Dâmbul Cetății”, de la sediul central al M.N.C.R.

La sfârșit, participanții au fost premiați, de către organizatorii proiectului, cu diplome și mici cadouri.

Echipa de proiect: Cristina Felea-Baubec, Eugenia Filip.

66. Sesiunea Națională de comunicări „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație” Ediția a XXIII, Covasna, 29-30 septembrie 2017.

Organizatori: Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan”, Centrul European de Studii Covasna-Harghita, Liga Cultural-Creștină „Andrei Șaguna” și Asociația „Ștefadina”.

Parteneri: Consiliul Județean Covasna, Consiliul Local Sfântu Gheorghe, Asociația Cultural-Creștină „Justinian Teculescu”, Asociația de Tineret GRIT Covasna, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni

La acest eveniment au fost prezentate peste 90 de comunicări ale unor cunoscuți specialiști – cercetători, cadre didactice universitare, muzeografi, arhiviști, etnografi, sociologi, teologi, profesori, preoți și alți oameni de știință și cultură, din aproape 20 de localități din întreaga țară, precum și din Germania. În cadrul evenimentului, au fost lansate 14 noi apariții editoriale care abordează teme de interes integrate în programul sesiunii.

Aflată în pragul Centenarului Marii Uniri cele mai multe teme ale sesiunii au avut în prim plan participarea românilor ardeleni la Primul Război Mondial. S-a prezentat situația interetnică din Transilvania în preajma anului 1918.

Din partea MNCR au participat Herțeg Florin și Ana Doboreanu.

Participarea salariaților instituției la manifestări științifice naționale

Ana Dobreanu, *Cercetări privind situația rețelei școlare la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea în Comitatul Odorhei* prezentat la simpozionul „Noi cercetări privind istoria și cultura românilor din sud-estul Transilvaniei” în cadrul „Zilelor Andrei Șaguna”, ediția XXV, Sfântu Gheorghe, 23 iunie 2017.

Ana Dobreanu, *Cotidianul „Brassói Lapok” despre intrarea României în Primul Război Mondial*, prezentat în cadrul sesiunii naționale de comunicări „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie.Cultură. Civilizație.” Ediția a XXIII, Covasna, 29-30 septembrie 2017.

Ana Dobreanu, *Colecția de documente a MNCR referitoare la învățământul confesional din Trei Scaune (secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea)* prezentat în cadrul Simpozionului „Repere ale patrimoniului cultural românesc din județele Covasna și Harghita”, Sfântu Gheorghe, 27 noiembrie 2017.

Marian Cosac, George Murătoreanu, Alexandru Radu, Daniel Vereș, **Dan Lucian Buzea**, Loredana Niță, Katalin Hubay, Christoph Schmidt, Ulrich Hambach, Monica Mărgărit, Valentin Dumitrașcu, Ștefan Vasile, Alexandru Petculescu: *Cercetări interdisciplinare în situl Abri 122 – Cheile Varghișului (jud. Harghita)*, Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, „Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană”, București, 29-31 martie 2017.

Valeriu Sîrbu, **Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan**, Mihai Ionescu, Anișoara Sion - *Ansamblul funerar monumental de epocă elenistică timpurie din Movila Documaci de la Kallatis. Reevaluare și contextualizare* – prezentare în cadrul Sesiunii anuale a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, „Metodă,

teorie și practică în arheologia contemporană”, București, 29-31 martie 2017.

Dan Ștefan, Magdalena Ștefan, Dan Buzea - *ZBOR (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine). Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei (Proiect cultural cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național)* – Ziua Cetății Zânelor, Covasna, 7 august 2017.

Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, Dan Buzea - *Modele de ocupare a teritoriului în Depresiunea Târgu Secuiesc la sfârșitul celei de-a doua epoci a fierului* – prezentare în cadrul sesiunii științifice „Milenii Tezaurizate – Creație și spiritualitate” organizate de Muzeul Județean Buzău, Sărata Monteoru, 16-18 noiembrie 2017.

Dan Buzea „*Situl arheologic de la Aninoasa - La Șezut, jud. Covasna*”, Sesiunea de comunicări științifice „Milenii tezaurizate Creație și spiritualitate”, Ediția XVII-a, Muzeul Județean Buzău, 16-18 noiembrie 2017.

Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, Dan Buzea - *Modele de ocupare a teritoriului în Depresiunea Târgu Secuiesc la sfârșitul celei de-a doua epoci a fierului* – prezentare în cadrul sesiunii științifice „Milenii Tezaurizate – Creație și spiritualitate” organizate de Muzeul Județean Buzău, Sărata Monteoru, 16-18 noiembrie 2017.

Valerii Kavruk, Dan Buzea, Magdalena Ștefan, Dan Ștefan - Proiectul „*Etnoarheologia sării în spațiul intracarpatic al României*” (CNCS-UEFISCDI, PN-III-P4-ID-PCE-2016-0759), Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, 20 decembrie 2017, Ediția a XV-a, Sfântu Gheorghe.

Cristina Baubec-Felea - Seminarul intitulat „*Museums meet museums*”, ediția I, Muzeul Țăranului Român, București, 15-16 septembrie 2017. Organizator: Rețeaua Națională a Muzeelor din România.

Cristina Baubec-Felea - *Activitățile muzeu-public ale MNCR în anul 2017*, Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni,

20 decembrie 2017, Ediția a XV-a, Sfântu Gheorghe.

Florin Herțeg - *Manuale vechi păstrate la Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni în „Colecția Prima Școală românească”(secolul al XIX –lea și începutul secolului al XX-lea)*, prezentat în cadrul Simpozionului „*Repere ale patrimoniului cultural românesc din județele Covasna și Harghita*”, Sfântu Gheorghe, 27 noiembrie 2017.

Florin Herțeg - *Oina din bătrâni – în comunitățile românești din Depresiunea Întorsurii Buzăului*, prezentat în cadrul sesiunii naționale de comunicări „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație.” Ediția a XXIII, Covasna, 29-30 septembrie 2017.

Andrea Chiricescu, **Alexandru Popa**, *Castele romane din sud - estul Transilvaniei. Oportunități și riscuri ale includerii în lista patrimoniului mondial UNESCO*, prezentat în cadrul Simpozionului „*Repere ale patrimoniului cultural românesc din județele Covasna și Harghita*”, Sfântu Gheorghe, 27 noiembrie 2017.

Luminița Cornea, *Valori de patrimoniu păstrate la Casa Memorială „Romulus Cioflec” din Araci*, prezentat în cadrul Simpozionului „*Repere ale patrimoniului cultural românesc din județele Covasna și Harghita*”, Sfântu Gheorghe, 27 noiembrie 2017.

Participarea salariaților instituției la manifestări științifice internaționale:

Valerii Kavruk, (The National Museum of the Eastern Carpathians, Sfântu Gheorghe, Romania), - *The prehistoric Transylvanian salt exploitation, 20st-23rd of October 2017*, The Deutsche Bergbau-Museum Bochum (BDM), Germania.

Dan Lucian Buzea (National Eastern Carpathians Museum, Sfântu Gheorghe, Romania), European Project TRADWOC

(TRADitional Wrestling, Our Culture), Perioada: 13 – 17 September of 2017, Verona (Italia), Comunicarea: *“Traditional games in the Curved Carpathians”*.

Dan Lucian Buzea (National Eastern Carpathians Museum, Sfântu Gheorghe, Romania), Corneliu Beldiman (University of Pitești, Faculty of Theology, Letters, History and Arts, Department of History, Romania), Diana-Maria Beldiman (Central High School, Bucharest, Romania), International Symposium *“The Image of Divinity in the Neolithic and Eneolithic. Ways of Communication”*, Sibiu, Romania, 26th-28th October 2017 - *Artefacts, Signs and Symbols in the Aeneolithic of Transylvania: Discoveries from Păuleni-Ciuc Site, Harghita County*.

Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, Valeriu Sîrbu - *Valul lui Traian Șuțești-Brăila - Interdisciplinary researches* - prezentare în cadrul evenimentului - International Symposium *Tracing linear archaeological sites, 1st-2nd of July 2017, Pitești, Romania*.

Valeriu Sîrbu, **Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan** - *Change and continuity in the funerary practice in the beginning of the second Iron Age in North-Eastern Thrace* - Event: 13th International Congress of Thracology, Kazanlak, 3rd-7th of September 2017.

Dan Ștefan, Maria-Magdalena Ștefan - *Living at extremes during the end of the Iron Age. The Case of the Dacian Tribes in Eastern Transylvania* - Event: 13th International Congress of Thracology, Kazanlak, 3rd-7th of September 2017.

Dan Ștefan, *Non-destructive investigations in the Ferigile type necropolis of Valea Stânii (Argeș, County)* – Event: *Funeralkultur der Thraker und Skythen des 7. bis 5. Jahrhunderts v. Chr. an der unteren Donau*, Marburg, 30.11. – 02.12.2017.

Valeriu Sîrbu, **Maria-Magdalena Ștefan** - *Tumuli in the Lower Danube Area 5th-3rd centuries BC* – în cadrul evenimentului 16th International Colloquium of Funerary Archaeology ‘Funerary Practices at the

Thracians and the Celts in the Second Iron Age', Alun 11th-14th May 2017.

Valeriu Sîrbu, **Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan** - *Change and continuity in the funerary practice in the beginning of the second Iron Age in North-Eastern Thrace* - Event: 13th International Congress of Thracology, Kazanlak, 3rd-7th of September 2017.

Valeriu Sîrbu, **Maria-Magdalena Ștefan** - *Funerary practices during the 6th -5th c. BC in Telița-Celic Dere, at the Lower Danube* - Event: Funeralkultur des 7. - 5. Jh. v. Chr. an der unteren Donau, University Marburg 1-2 December 2017.

Alexandru Popa, 24-25 august 2017, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Sesiunea Internațională de Comunicări Științifice „Arheologia Mileniului I p. Chr.”, Comunicarea „Sud-Estul Transilvaniei în perioada post-romană. Considerații privind stadiul principalelor probleme de cercetare / Southeast Transylvania in the post-Roman epoch. Considerations on the state of research of the main issues”.

Alexandru Popa, 16-19 octombrie 2017, Museo de Málaga/Spania, Workshop al Institutului German de Arheologie, Forschungscluster 6 cu tema „Transported Landscapes and the Mobile Inventory of the New Arrivals / Transportierte Landschaften und das mobile Inventar der Neuankömmlinge” cu comunicarea „Von Dacia capta zum nach-römischen Gotia: Kulturwandel, Akkulturation und Besiedlungsveränderungen im Osten des Karpatenbeckens nach dem Abzug der römischen Truppen aus Dakien”.

Alexandru Popa, 15-16 noiembrie, Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts Frankfurt/Main, Sesiunea „Im Westen was Neues? Wechselwirkungen von Temporalitäten, Mobilitäten und Identitäten in der Spätantike zwischen Alpen und Nordsee”, Moderator al Secțiunii „Identitäten”.

Lucrări publicate de salariații instituției:

Alexandru Popa, *Sud-Estul Transilvaniei în perioada post-romană. Considerații privind stadiul principalelor probleme de cercetare*. În Rezumatele comunicărilor. Sesiunea internațională de comunicări științifice „Arheologia mileniului I p. Chr.”, Ploiești 24-26 August 2017.

Alexandru Popa, *Cercetări magnetometrice recente la Zoltan, jud. Covasna. Observații privind limitele și structura interioară a așezării culturii Noua din punctul „Nisipărie”, Angvstia 20.*

Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, Valeriu Sîrbu - *Valul lui Traian/Trajan Wall at Șuțești (Brăila County) Interdisciplinary researches*. În Eugen S. Teodor (ed.), *Tracing Linear Archaeological Sites Symposium organized by LIMES TRANSALVTANVS Project, The County Museum Argeș and Cetatea de Scaun Publishing House, Pitești, 1-2 July 2017*, p. 51-56.

Valerii Kavruk, Maria-Magdalena Ștefan, Dan Buzea, Dan Ștefan, Zsigmond Lóránd Bordi - *O analiză arheologică și etnografică a rutelor de aprovizionare cu sare din sud-estul Transilvaniei/Towards an Archaeological and Ethnographic Network Analysis of Salt Supply Routes in Southeastern Transylvania*. În ISTROS, XXIII, 2017, Brăila, p. 381-43.

Magdalena Ștefan, Valeriu Sîrbu, Dan Ștefan - *Tumuli, roads and plots. Decoding the monumental funerary space of the 4th-3rd centuries BC Kallatis*. În *Journal of Ancient History and Archaeology*, 4(1), 2017, p. 52-84, DOI: 10.14795/j.v4i1.218.

Dan Ștefan, Bogdan Ciupercă - *Salt control and distribution in the southern part of Eastern Carpathians. A story of a lost Dacian hillfort*, M. Alexianu, R.-G. Curcă, O. Weller, A. Dumas (eds.), *Mirrors of Salt. Proceedings of the First International Congress*

on the Anthropology of Salt, 20-24 August 2015, „Al. I. Cuza” University, Iași, Romania, Archaeopress, Oxford, 2016 (apariție 2017), ISBN 978-1-78491-456-1 (print), 978-1-78491-457-8 (ebook).

Alexandru Popa, Dan Ștefan - *Anything new about the Trajan's Valla in Southern Bessarabia? An argument for beginning an interdisciplinary investigation*. În Eugen S. Teodor (ed.), *Tracing Linear Archaeological Sites Symposium organized by LIMES TRANSALVTANVS Project, The County Museum Argeș and Cetatea de Scaun Publishing House, Pitești, 1-2 July 2017*, p. 37-40.

Dan Ștefan, Alexandru Popa - *Geophysics and Aerial Archaeology contributions to the study of the inner structure and morphology of the Southern Trajan's Vallum*. În Eugen S. Teodor (ed.), *Tracing Linear Archaeological Sites Symposium organized by LIMES TRANSALVTANVS Project, The County Museum Argeș and Cetatea de Scaun Publishing House, Pitești, 1-2 July 2017*, p. 41-44.

Dan Ștefan - *Cercetarea relației dintre mediul natural și comunitățile umane din trecut. Studiu de caz în așezarea din epoca bronzului de la Zoltan, „Nisipărie” / Exploring the relation between the natural environment and human communities. Study case – the Bronze Age settlement at Zoltan 'Nisipărie'*. În ANGUSTIA, nr. 20, 2016 (apariție 2017), p. 167-188.

Cosac, M., Murătoareanu, G., Vereș, D., Niță, L., Schmidt, C., Hambach, U., Alexandru, R., Cuculici, R., **Buzea, D.L.**, Mărgărit, M., Dumitrașcu, V., Vasile, Ș. Petculescu, A., Dénes, I., 2017, *in press. Multi-proxy archaeological investigations of a Middle Palaeolithic occupation context in Eastern Transylvania, Romania*. Quaternary International: 1-16;

► **Proiecte subsumate Programului Evidența și clasarea patrimoniului muzeal:**

Proiect: **Evidența patrimoniului muzeal**

Perioada: 2017. Loc de desfășurare: Spațiile MNCR.

Activități:

- Înregistrare a obiectelor de patrimoniu în Registrul Unic de Inventar (RUI),
- Completarea fișelor analitice,
- Completarea fișelor de conservare,
- Completarea dosarelor de restaurare,
- Introducerea fișelor în baza de date DOCPAT.

În anul 2017 - Total poziții în RUI = **21679**

- obiecte de patrimoniu înscrise în RUI în 2017: **13721** numere de inventar;
- fișe de conservare completate: **255** fișe;
- fișe analitice de evidență (FAI) completate: **2569** fișe;
- fișe introduse în DOCPAT: **2806** fișe.

Tabel. Situația privind evidența patrimoniului muzeal la data de 30.12.2017

Categoriile evidența patrimoniului	2015	2016	2017
Numere de inventar completate în RUI	1322	363	13721
Fișe de conservare	759	981	255
Fișe analitice de Evidență	1431	569	2569
Fișe introduse în DOCPAT	1277	525	2806

În proiectul de BVC transmis pentru anul 2018 sunt incluse cheltuieli de capital în valoare de 823.000 lei. În acest sens, instituția a înaintat Autorității solicitări care au fost avizate favorabil, după cum urmează:

1. **Extinderea clădirii MNCR (2017-2018) – amânată realizarea în 2017 a Studiului de fezabilitate** (inclusiv studiile de teren, de urbanism, avize și acorduri, preliminară elaborării proiectului tehnic) în vederea extinderii clădirii sediului central al Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, și a proiectului tehnic.
2. Nota de fundamentare achiziție **calculator portabil**, pentru activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2003/15.12.2016 – nr. MC 7819/16.12.2016 – 8 mii lei, avizat favorabil – finanțare în așteptare;
3. Nota de fundamentare achiziție **sistem geodezic GPS GNSS**, pentru activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2004/15.12.2016 – nr. MC 7820/16.12.2016 – 46 mii lei, avizat favorabil – finanțare în așteptare;
4. Nota de fundamentare achiziție **softuri de analiză științifică**, pentru activitatea în cadrul Programului Național

- LIMES 2016-2019; 2005/15.12.2016 – nr. MC 7821/16.12.2016 – 9 mii lei, avizat favorabil – finanțare în așteptare;
5. Nota de fundamentare achiziție **sistem georadar GPR**, pentru activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2006/15.12.2016 – nr. MC 7822/16.12.2016 – 130 mii lei, avizat favorabil – finanțare în așteptare;
 6. Nota de fundamentare achiziție **sistem de teledetecție LIDAR**, pentru activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2007/15.12.2016 – nr. MC 7823/16.12.2016 – 80 mii lei, avizat favorabil – finanțare în așteptare.
 7. Nota de fundamentare achiziție **studiu de fezabilitate și proiect tehnic de execuție pt. înființarea unui muzeu în aer liber în orașul Covasna, pe terenul primit în administrare de MNCR**; 2030/15.11.2017 – nr. MC 8875/22.11.2017 – 90 mii lei pt. anul 2018 (din total 2.610 mii lei), avizat favorabil – finanțare în așteptare.

Pentru anul 2018, MNCR și-a propus o creștere a numărului de beneficiari în jurul cifrei de 30.000. Numărul beneficiarilor poate să crească mai mult, în cazul în care MNCR va reuși să organizeze secția Muzeul în aer liber de la Covasna.

Ziua Culturii Naționale (15 ianuarie 2017) la Muzeul Oltului și Mureșului Superior din Miercurea-Ciuc (coordonator proiect Ana Dobreanu).

Vernisajul expoziției foto-documentare *Mica Unire – 24 ianuarie 1859*, la Muzeul Oltului și Mureșului Superior din Miercurea-Ciuc (coordonator proiect Ana Dobreanu).

Școala Altfel 2017 (organizarea de MNCR a unor ateliere creative la unitățile de învățământ din județele Covasna, Harghita și Brașov; coordonator proiect Cristina Baubec-Felea).

Școala Altfel la Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe (coordonator proiect Florin Herțeg)

Proiect de pedagogie muzeală organizat la Casa memorială Romulus Cioflec din Araci
(coordonatori proiect Cristina Baubec-Felea și Luminița Cornea)

Evenimentul literar *La umbra nucului bătrân* organizat la Prima Școală Românească
din Sfântu Gheorghe (coordonatori proiect Luminița Cornea și Cristina Baubec-Felea)

Noaptea muzeelor
(coordonator proiect Cristina Baubec-Felea)

Expoziția itinerantă de arheologie ZBOR la Muzeul Oltului și Mureșului Superior (coordonatori proiect Magdalena Ștefan și Ana Dobreanu)

Ziua Cetății Zânelor, ediția a II-a, 2017 (eveniment cultural organizat de Asociația Culturală Cetatea Dacică-Valea Zânelor în parteneriat cu mai multe instituții din țară)

Proiectul Țurca – voluntariat pentru patrimoniu (eveniment organizat de Asociația Cultural-Științifică Carpații Răsăriteni din Sfântu Gheorghe, responsabil din partea MNCR, Dan Buzea).